

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

CURRICULUM ȘCOLAR

pentru

ISTORIE

CLASA a X-a

ALTERNATIVA EDUCAȚIONALĂ WALDORF

Aprobat prin Ordin al Ministrului
nr. /

București

2000

1. NOTĂ DE PREZENTARE

Textul de față reprezintă elementele de bază ale curriculumului de istorie pentru clasa a X-a Waldorf profilul umanist, specializarea filologie.

Prezentul curriculum a fost elaborat luându-se în considerare cerințele actuale ale învățământului românesc și noile orientări pe plan mondial în predarea istoriei, pe de o parte și rezultatul cercetărilor antropologice orientate antropozofic privitor la devenirea ființei umane și a lumii, pe de altă parte.

Îndeplinirea rolului formativ în pedagogia Waldorf presupune dezvoltarea gândirii tânărului în devenire prin stimularea și organizarea activităților ce ocrotesc individualitatea și care asigură manifestarea mobilității în gândire, simțire și voință.

Curriculum de istorie pentru ciclul liceal tip Waldorf se dorește a fi și un punct de sprijin pentru formarea capacităților sociale, integratoare cât și pentru dezvoltarea reprezentărilor culturale. În același timp el dezvoltă câmp de cercetare și experimentare profesorului care are datoria și libertatea de a-și stabili propriile priorități, obiective și metode de lucru pornind de la realitatea educațională cu care se confruntă. Scopurile formative ale predării istoriei sunt:

- A. *Formarea și dezvoltarea reprezentărilor culturale și a universului afectiv: tinerii sunt însoțiți, creditați pe drumul emancipării lor interioare, al îmbogățirii universului sufletesc spiritual.*
- B. *Întemeierea și dezvoltarea unor metode și tehnici de muncă intelectuală și de relaționare socială: cunoașterea instrumentelor de lucru intelectuală are drept scop orientarea tânărului într-un ocean informațional în continuă expansiune; dezvoltarea capacității de a folosi informațiile în mod creator și stimulator pentru colectivitate*

2. COMPETENȚE GENERALE

- Utilizarea informației provenite din surse istorice primare și secundare.
- Dezvoltarea vocabularului istoric în cadrul comunicării scrise și orale.
- Rezolvarea de probleme, prin aplicarea metodelor, tehnicilor și procedeelelor specifice istoriei și a studiilor sociale în general.

3. VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea raportului de identitate și diferență în relaționarea individului cu mediul social.
- Înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor.
- Stimularea interesului pentru lecturi și simulări istorice.
- Asumarea responsabilă a rolurilor care decurg din apartenența la diferite identități (rasă, etnie, confesiune, națiune, corp social, sex, profesie).
- Disponibilitatea pentru dialog
- Perseverență în gândire și acțiune
- Valorificarea optimă și creativă a propriului potențial
- Libertatea și responsabilitatea

4. COMPETENȚE SPECIFICE ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Identificarea principalelor etape ale preistoriei și ale creațiilor dominante ale fiecărei perioade</p> <p>1.2. Localizarea cartografică a principalelor culturi materiale ale preistoriei, cu scopul de a prezenta coerent o realitate istorică</p>	<p>1. Forme de viață ale oamenilor în preistorie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Paleolitic - umanitatea preistorică în epoca glaciară; expansiunea la scară planetară. ▪ Mezolitic - diversificarea activităților economice; inovații tehnologice. ▪ Neolitic - începuturile agriculturii (Catal Huyuc; de-a lungul fluviilor Nil, Indus, Gange, Tigru, Eufrat, Yangtze, Mekong; America centrală și de Sud) ▪ Viața socială; de la locuirea deschisă la așezarea întărită și centralizată. ▪ Cultura megalitică - Anglia, Malta; credințe și practici religioase.
<p>2.1. Analizarea și compararea motivelor dominante din culturile indiană și persană, punând în evidență asemănările dintre ele</p> <p>2.2. Descrierea organizării sociale și religioase din India și Iran, pornind de la surse variate</p>	<p>2. Străvechile culturi indiană și persană.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ India străveche - viața de-a lungul fluviilor Indus, Gange, Brahmaputra; Mohenjo-Daro, Harappa, Patraliputra. ▪ Sistemul organizării în caste. ▪ Viața culturală și religioasă - Vedele, Bhagavad-Gita; Gauthama Budha, influența budismului în India și Asia de Sud - Est. ▪ Persia străveche - ocupațiile locuitorilor vechiului Iran. ▪ Viața culturală și religioasă; învățăturile lui Zarathustra; Avesda.

<p>3.1. Reprezentarea pe o hartă istorică a principalelor civilizații din Orientul antic, în scopul perceperii diversității culturale a lumii antice</p> <p>3.2. Identificarea și explicarea motivelor dominante ale creațiilor din Orientul antic, pornind de la surse variate</p>	<p>3. Civilizațiile mesopotamiană și ebraică.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mesopotamia - modul de viață și ocupațiile locuitorilor în Sumer și Caldeea (Ur, Ugarit, Nippur, etc) ▪ Epopeea lui Gilgamesh ▪ Babilonul - capitala antichității ▪ Cultură și credințe în "Țara dintre fluvii" ▪ Evreii și "țara lui Israel" ▪ De la Abrahaam la marii regi - Saul, David și Solomon. ▪ Viața culturală și religioasă; rolul și influența profeților (ex: Moise, Ilie) ▪ Torah, Talmud și templul din Ierusalim
<p>4.1. Descrierea principalelor etape ale istoriei Egiptului antic, pornind de la diferite surse</p> <p>4.2. Explicarea motivelor dominante ale artei egiptene și ale relației sale cu ideologia regală</p>	<p>4. Civilizația Egiptului antic</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Egiptul ca "dar al Nilului"; modul de viață al vechilor egipteni ▪ Trei milenii de istorie - etape în evoluția statului egiptean ▪ Piramida - model arhitectural și social. ▪ Arta și mentalitățile religioase în vechiul Egipt - marile construcții; miturile: Isis și Osiris.
<p>5.1. Identificarea terminologiei specifice populațiilor migratoare, în scopul prezentării coerente a unei situații geografico-istorice</p> <p>5.2. Explicarea cauzelor și a implicațiilor migrației populațiilor indo-europene asupra unor vaste ansambluri teritoriale</p>	<p>5. Popoare și limbi indo-europene</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Principalele popoare și limbi indo-europene ▪ Originile civilizației europene ▪ Geto-dacii; legăturile lor cu marile civilizații ale antichității
<p>6.1. Identificarea principalelor culturi precolumbiene și reprezentarea lor pe o hartă geografică contemporană</p> <p>6.2. Descrierea principalelor etape ale civilizației chineze, pornind de la surse variate</p>	<p>6. Vechile culturi precolumbiene și din Asia de Răsărit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forme de viață și civilizație prezente la tolteci, olmeci, azteci, incași, mayași. ▪ Zeități, mituri, ritualuri; Popol Vuh ▪ China antică - zorii istoriei în marele Imperiu de Răsărit ▪ Viața cotidiană a societății chineze; natura tradițiilor - Lao-Țzu, Confucius

<p>7.1. Descrierea principalelor faze ale civilizației în Grecia veche, pornind de la diferite surse</p> <p>7.2. Identificarea mecanismului de generare a orașului-polis în Grecia veche și a constituirii instituțiilor sale</p> <p>7.3. Explicarea motivelor dominante ale culturii grecești, în scopul perceperii unității sale</p> <p>7.4. Analiza raporturilor individ – stat în cadrul polisului grec: Sparta, Atena, pornind de la surse variate</p>	<p>7. Grecia antică</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Grecia: spațiul geografic al contrastelor ▪ Vremea eroilor, vremea întemeierilor ▪ Colonizarea greacă ▪ Sparta și Atena; viața publică și privată ▪ Războaiele greco-persane ▪ "Secolul de aur" - Pericle și modelul democrației ateniene ▪ Știința și arta; modele și valori în educație ▪ Alexandru cel Mare - cultura elenistică ▪ Marile sanctuare panelenice: Delphi, Olympia, Epidaur.
---	---

5. SUGESTII METODOLOGICE

Predarea istoriei în cursul superior Waldorf respectă treptele de maturizare psihică, - de la gândirea concretă, cauzală, la gândirea înnobilită de simțire creatoare – ajungându-se astfel în cele din urmă la formarea unei imagini asupra evoluției biografiei umanității și a țelului liber asumat de individualitate umană.

Abordarea istoriei în stil Waldorf se face interdisciplinar în strânsă legătură cu predarea geografiei, biologiei, literaturii etc. conferind predării o perspectivă unitară și globală asupra lumii și omului. Predarea istoriei devine astfel și o cale a cunoașterii de sine, o formă prin care se structurează biografia, personalitatea tânărului în devenire.

În pedagogia Waldorf conținuturile predării reflectă fidel atât gradul de maturizare pentru lume a corporalului, cât și (mai ales) stadiul atins de evoluția sufletesc-spirituală a copilului sau tânărului.

În clasa a X-a tânărul se apropie de un relativ calm interior. Acest echilibru fragil are nevoie de certitudini care pot fi primite doar de la un dascăl cu multă experiență de viață. Trăirile sufletești-subiective se transformă încetul cu încetul în fapte trainice exterioare. Dependența tânărului față de ceilalți se reflectă în predarea istoriei de clasa a X-a prin exprimarea dependenței popoarelor antichității de pământ, de mediul fizico-geografic în care trăiesc. Sunt aduse acum în fața tânărului spre cunoaștere marile modele spirituale ale antichității, marile biografii, studiul acestora conferind tânărului o mai mare încredere în forțele proprii, o mai mare siguranță lăuntrică.

În acest sens se pot folosi diverse metode și modalități de lucru cu elevii:

- Întocmirea de fișe , rapoarte și analize ale unor documente istorice
- Alcătuirea unor tabele cu noi termeni istorici
- Discuțiile libere în clasă
- Studiarea individuală a unor opere istorice
- Realizarea de hărți tematice
- Realizarea de tabele cronologice, grafice
- Excursii cu tematică istorică

Bibliografie recomandată

1. *Curriculum național*
2. M. Rawson, T. Richter (ed. The Educational Taske and Content), *The Steiner Waldorf Curriculum*, Swf, Forest Row 2000
3. T. Richter, *Pädagogischer Auftrag und Unterrichtsziele einer Freien Waldorfschule*, P.F. B. F W, Stuttgart - Viena, 1995
4. E. A. Karl Stockmeyer, *Angaben Rudolfs Steiners für den Waldorfschulunterricht*, P.F.B.F.W, Stuttgart 1988
5. E. Fucke, *Grundlinien einer Pädagogik des Jugendalters*, Stuttgart, 1991
6. Th. Stöckii, *Jugendpädagogik*, Dornach, 1998
7. R. Steiner, *Înnoirea artei pedagogico-didactice prin știința spirituală*, București, 1991
8. R. Steiner, *Arta Educației. Metodica și didactica*, Triade, Cluj, 1994
9. R. Steiner, *Arta Educației. Discuții de seminar și conferințe asupra planului de învățământ*, Triade, Cluj, 1994
10. Ch Lindenberg, *Die Lebensbedingungen des Erziehens*, Rowohlt Reinbeck, 1981